

Yn ôl y Llywodraeth (2016) mae adrodd straeon a sgwrsio gyda phlant yn ehangu geirfa. I ddod yn ddarllenwr hyderus mae angen geirfa eang. Felly, y mwyaf o eiriau mae plentyn yn dysgu ac yn gwybod yn ifanc, hawsach fydd i ddarllen storiâu neu ddarnau ysgrifennu heriol. Mae Ager (dim dyddiad) yn cyfleu bod plant y blynyddoedd cynnar angen dysgu am dechnoleg bob dydd a hefyd thechnoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh), bydd hyn yn helpu i wella a chefnogi eu dysgu. Mae National Literacy Trust (2017) hefyd yn cyfleu bod technoleg yn gallu chwarae rhan fawr i gefnogi llythrennedd, cyfathrebu ac iaith. Yn ôl University of texas (2015) mae adrodd straeon yn gwella llythrennedd ym mhob maes.

Mae'r adroddwr yn dangos odli wrth ddarllen y llyfr digidol. Yn ôl Early Childhood education and care (2020) wrth i blant ifanc clywed a dysgu am odli mae'n helpu nhw i ddysgu am synau, ffurfiant iaith a geirfa. Mae plant sydd gydag ymwybyddiaeth ffonolegol yn gallu gwneud ac adnabod rhigymau llafar. (Reading Rockets, dim dyddiad). Yn ôl John (dim dyddiad) mae ymwybyddiaeth ffonolegol yn ffactor bwysig i ddysgu fel i ddarllen ac ysgrifennu. Mae odli yn galluogi plant deall a gwrando ar y gwahaniaethau yn odli, mae hyn ffactor allweddol i ddarllen yn uchel, a trwy wneud hyn bydd sgil llafaredd yn gwella. Trwy ddarllen llyfr sydd yn odli mae plant yn dod yn gyfarwydd ac yn dysgu rhagweld y gair sydd yn odli. Mae John (dim dyddiad) hefyd yn cyfleu bod sgil bwysig i ddarllen yw gwneud rhagfynegiadau, trwy ddarllen llyfr sydd yn odli, mae'n caniatáu plant i ddechrau gwneud y rhagfynegiadau yn iaith nhw. Yn y llyfr 'The Grufflos Child' mae 'na odli yn digwydd yr holl ffordd trwyddo fel y geiriau Mouse a House y ddau yn gorffen gyda -ouse, felly mae odli yn bwysig oherwydd mae'n helpu plant i deall bod geiriau yn rhannu seiniau, bydd hyn helpu plant gyda darllen a sillafu (Penn, 2012). Mae llyfrau sydd yn odli yn cyflwyno'r syniad o chwarae gydag iaith. Mae'n adeiladu ymwybyddiaeth ffonetig, a hefyd yn cyflwyno'r syniad bod amser darllen yn amser hwylus. Mae odli yn helpu plant glywed y gwahaniaethau a'r tebygrwydd o sur mae geiriau yn swnio. Yn ôl i love English language (dim dyddiad) mae damcaniaeth David Crystal yn cyfleu bod plant yn dysgu iaith yn 5 cam. Mae odli petai'n apelio at blentyn fel rhywbeth doniol (Crystal, 1996). Mae Book Trust (2018) yn cyfleu bod cael profiad gyda geiriau sy'n odli yn arwain at ymwybyddiaeth o rigymau. Mae hefyd yn helpu adnabod neu wneud geiriau sy'n odli. Mae astudiaethau wedi dangos bod cael ymwybyddiaeth gydag odli a rhigymau yn y blynyddoedd cynnar yn rhagfynegi pa mor hawdd y bydd

y plentyn yn dysgu darllen. Mae Book Trust (2018) hefyd yn dweud bod cyfuniad o fanteision addysgol a mwynhad yn gwneud adrodd a rhannu rhigymau yn ffordd ddelfrydol o gyflwyno seiniau mewn iaith ar gyfer y blynyddoedd cynnar.

Research.com (2022) yn cyfleu bod straeon digidol yn dysgu gwerth rhethreg emosiynol i fyfyrwyr, trwy ganiatáu plant archwilio ffordd newydd o feddwl yn wahanol. Yn ôl Rhymes are Readers (dim dyddiad) mae'n ddadl bod odli a rhigymau yn batrymau, mae hyn yn helpu plant i ddysgu i gofio ac adalw yn hawdd. Trwy ddarllen storion sydd gydag odli ynddo mae'n dysgu plant bod digwyddiadau yn digwydd mewn trefn, oherwydd fel arfer mae stori gyda dechrau, canol, a diwedd. Mae plant yn dechrau dysgu sut i ddeall storiâu a hefyd dilyn y storiâu. Mae hyn helpu plant gyda datblygiad gwybyddol. Mae'r damcaniaethwr Piaget wedi creu'r theori gam wybyddol. Ym marn Piaget, mae datblygiad gwybyddol cynnar yn cynnwys prosesau sy'n seiliedig ar gamau gweithredu ac yn ddiweddarach yn symud ymlaen i newidiadau mewn gweithrediadau meddwl. Mae Piaget yn teimlo bod datblygiad yn cael ei danio o du mewn, fodd bynnag mae Vygotsky yn credu bod ffactorau allanol yn chwarae rôl fwy arwyddocaol (Cherry, 2022).

Yn y fideo gallwn weld bod yr adroddwr yn darllen llyfr sydd yn ailadrodd ei hun llawer. Mae ailadrodd yn bwysig i helpu gyda sgil llenyddiaeth mae'n caniatáu i blant ffurfio dealltwriaeth a hyd yn oed geisio i efelychu (Early Childhood education and care, 2020). Mae Flack a Horst (2017) yn cyfleu bod ailadrodd yn ddefnyddiol yn straeon plant, oherwydd y mwyaf mae'r plant yn clywed y gair y mwyaf siawns sydd gyda nhw i ddysgu'r gair. Mae Arnerich (2022) yn cyfleu nid ydynt blant blynyddoedd cynnar yn meddwl bod ailadrodd yn ddiflas, oherwydd pob tro mae'r plant yn cael profiad o ailadrodd mae yn ffordd newydd. Trwy ailadrodd mae plant y dysgu mwy pob tro, mae hyn yn ardderchog ar gyfer ei dealltwriaeth a datblygiad. Mae teimlad o gysur a meistrolaeth yn gwella eu hunanhyder. Yn y llyfr 'Rydyn ni'n Mynd i Hela Arth', mae'r paragraff cyntaf yn cael ei ailadrodd trwy gydol y stori, trwy wneud hyn mae'n helpu'r plant i gofio beth sydd yn digwydd a hefyd yn ychwanegu rhythm i'r stori (Gannon, dim dyddiad). Yn ôl Hanker (2011) mae'n cyfleu bod plant oedd wedi cael yr un stori drosto a drosto yn llawer gwell yn cofio ac adalw geiriau newydd na'r plant oedd wedi cael storion gwahanol. Mae Norman (2015) yn dweud bod Froebel yn credu dweud rhigymau ac ailadrodd tro ar ôl tro i blant yn galluogi nhw i greu perthynas agos. Yn ôl Laura (dim dyddiad) mae ailadrodd yn bwysig oherwydd, wrth

ailadrodd yn ystod stori bydd y plant yn dod yn gyfarwydd gyda geirfa a hefyd dechrau gweld pethau yn y lluniau a sylwi ar siapiau ac efallai rhai o'r llythyrau hefyd. Mae ailadrodd yn tynnu sylw'r gwrandaŵr yn y fideo wrth i'r adroddwr ailadrodd mae'r plant yn ffocysu ar y paragraff sydd yn cael ei ailadrodd ac felly bydd y plant yn deall a dilyn y stori yn well (Think Fast Talk Smart, 2017). Mae plant yn gyflym i glywed ac adnabod ymadroddion a hefyd phatrymau ailadroddus mewn storiâu, a dyna pam mae plant yn mwynhau cael yr un straeon ei ddarllen iddynt dro ar ôl tro. Wrth wneud hyn mae'n caniatáu i blant ymadrodd a rhagweld geiriau a dweud y geiriau mas yn uchel. Mae hyn yn rhoi cyffro i'r plant sy'n cyd-fynd a dysgu sut i ddarllen (Hemeray, 2020). Yn ystod y fideo mae'r adroddwr hefyd yn gofyn i'r plant ailadrodd beth mae'r adroddwr wedi dweud fel y geiriau 'Swish Swosh, Swish, Swosh, Swish, Swosh'. Trwy l'r adroddwr gofyn i'r plant ailadrodd mae'n darparu'r arfer sydd ei angen ar blant i feistrolï sgiliau newydd. Mae'n hefyd yn helpu i gynyddu hyder, cryfhau'r cysylltiadau yn yr ymennydd a gwella cyflymder, mae'r rhain i gyd yn helpu plant i ddysgu (Nemours Reading BrightStart, dim dyddiad). Yn y fideo gallai'r adroddwr fod wedi pwysleisio fwy ar y geiriau ailadrodd bydd hyn yn sicrhau cadw sylw'r plant.

Gallwn hefyd weld bod yr adroddwr yn gwneud ystumiau yn ystod y stori ddigidol, ond dim wrth ddarllen y llyfr traddodiadol. Mae ystumiau yn bwysig oherwydd, mae ystumiau yn ffordd i blentyn mynegi ei hun cyn iddo allu siarad. Wrth l'r plentyn gwneud ystumiau i'r ymarferwyd gall ymateb trwy ddweud rhywbeth am yr hyn sydd wedi cael ei gyfathrebu, trwy ddarparu iaith y gall ddysgu. Mae plant sydd yn cyfuno geiriau ac ystumiau sydd gydag ystyr gwahanol yn flynyddoedd cynnar yn fwy tebygol o ddefnyddio brawddegau mwy heriol yn flynyddoedd diweddarach. Fel mae plant yn defnyddio ystumiau yn rhagfynegi eu galluoedd adrodd stori nes ymlaen. (Lowry, dim dyddiad). Yn ôl FirstDiscoverers (dim dyddiad) mae'r damcaniaeth Jerome Bruner yn cyfleu bod plant sydd yn 1 i 6 oed sydd yn y cam eiconig yn gallu storio lluniau yn ei feddwl. Trwy gael lluniau yn y stori a phwyntio at y lluniau mae'n helpu cefnogi esboniadau llafar. Wrth l'r adroddwr pwyntio at y lluniau yn y stori neu at ei hun mae'n helpu hyrwyddo'r tri dull o gynrychioli. Mae Ries (dim dyddiad) yn cyfleu bod ystumiau yn helpu plant cadw gwybodaeth a gwella dealltwriaeth. Mae'n hefyd yn helpu adalw geiriau targed yn well. Mae defnyddio ystumiau yn bwysig yn ystod adrodd stori, oherwydd mae'n ffordd o gyfathrebu yn ystod adrodd stori

(Michael, dim dyddiad). Yn y stori draddodiadol, roedd yr adroddwr dim yn gwneud llawer o ystumiau, ond roedd yr adroddwr yn defnyddio sach stori oedd yn cynnwys cymeriadau o'r llyfr 'Rydyn ni'n Mynd I Hela Arth'. Wrth ddefnyddio sach stori mae'n creu dimensiwn arall i'r llyfr ac yn galluogi'r plant i wneud synnwyr o'r hyn sydd yn digwydd yn y stori. Mae sach stori yn annos plant i archwilio a chwarae. Mae sach stori hefyd yn rhoi'r cyfleu i blant meddwl a chreu yn feirniadol a meddwl yn greadigol (LibraryPlus, dim dyddiad). Yn ôl Kay (2022) mae sach stori yn amlsynhwyraidd sydd yn gwneud yn apelgar yn gorfforol ac yn weledol. Mae'n creu amgylchedd dysgu delfrydol, lle mae plant yn teimlo hamddenol, yn gallu bod yn weithredol ac yn ymgysylltu. Yn y fideo digidol gallwn weld bod yr adroddwr yn pwyntio at y gliniadur, ond hefyd yn pwyntio at ei hun. Roedd Cameron a Xu (2011) wedi astudio'r effeithiau dau wahanol fath o ystumiau llaw ar adalw cof plant. Roedd yr arbrawf gyntaf wedi canfu'r plant a gafodd gyfarwyddyd i ddefnyddio ystumiau cynrychioliadol wrth Iddyn nhw ailadrodd stori anghyfarwydd, yn cael mwy o wybodaeth am y stori na phlant oedd ddim wedi defnyddio eu dwylo. Yn ogystal i hyn, roedd plant oedd yn cymryd rhan mewn ystumiau arall hefyd yn cofio gwell. Roedd y ail arbrawf cyfleu fod y ffurf symlach o ystum, sef ystum pwyntio, hefyd yn cael effaith debyg ar ailadrodd a chofio manylion stori. Roedd canfyddiadau'r o'r arbrawf hyn yn darparu tystiolaeth am y buddion o ystumiau llaw, ystumiau pwyntio, ystumiau cynrychioliadol, ac ar brosesau gwybyddol sef adalw cof a chyfathrebu llafar ar gyfer plant oed cyn-ysgol. Yn ôl Care for kids (2019) mae ystumiau yn ffordd allweddol y mae pobl yn cyfathrebu. Mae ffordd hwn o symudiad corfforol yn arbennig o bwysig i blant oherwydd mae'n gweithredu rhagfynegydd a rhagflaenydd, datblygiad gwybyddol ac iaith.

Mae Thompson (2020) yn cyfleu bod darllen stori yn bwysig oherwydd, wrth i blant ddysgu trwy'r broses a chynnwys adrodd y straeon, mae plant yn dechrau dysgu i garu dysgu a'i gysylltu â gweithgareddau hwylus. Mae hyn yn bwysig, oherwydd mae'n annog persbectif iach ar ddysgu. Bydd hyn yn helpu yn ysgol yn ddiweddarach mewn bywyd. Gallwn weld bod y tair agwedd odli, ailadrodd a ystumiau yn bwysig iawn at gyfer wella sgil darllen a llenyddiaeth.

Rhestr Gyfeirio

Ager, R. (dim dyddiad) *Thinking technolo*. Ar gael o: <https://www.teachearlyyears.com/images/uploads/article/ict-resources-for-early-years-settings.pdf>. (Darllenwyd: 30 o Hydref 2022).

Arnerich, M. (2022) *Play. Learn. Repeat: The Power of Repetition in the Early Years*. Ar gael o: <https://www.famly.co/blog/play-learn-repeat-repetition-early-years>. (Darllenwyd: 3 o Tachwedd 2022).

Book Trust. (2018) *Rhymes in early childhood*. Ar gael o: <https://www.booktrust.org.uk/news-and-features/features/2018/november/rhymes-in-early-childhood/#:~:text=Studies%20have%20shown%20that%20in,language%20for%20the%20early%20years>. (Darllenwyd: 22 o Tachwedd 2022).

Cameron, H., Xu, X. Representational Gesture, Pointing Gesture, and Memory Recall of Preschool Children. *J Nonverbal Behav* **35**, 155–171 (2011). <https://doi.org/10.1007/s10919-010-0101-2>.

Care for kids. (2019) *New research around storytelling and rhythmic gestures*. Ar gael o: <https://www.careforkids.com.au/child-care-articles/article/273/new-research-around-storytelling-and-rhythmic-gestures>. (Darllenwyd: 19 o Tachwedd 2022).

Cherry, K. (2022) *Piaget's 4 stages of cognitive development explained*. Ar gael o: <https://www.verywellmind.com/piagets-stages-of-cognitive-development-2795457>. (Darllenwyd: 20 o Tachwedd 2022).

Crystal, D. (1996) *Language play and linguistic intervention*. Ar gael o: <https://www.davidcrystal.com/Files/BooksAndArticles/-3930.pdf>. (Darllenwyd: 2 o Tachwedd 2022).

Early Childhood Education and care. (2020) *Rhymes, rhythm and repetition*. Ar gael o: <https://earlychildhood.qld.gov.au/early-years/activities-and-resources/resources-parents/read-and-count/rhymes-rhythm-and-repetition#:~:text=Rhyming%20helps%20babies%20and%20children,secure%20foundations%20for%20early%20learning>. (Darllenwyd: 1 o Tachwedd 2022).

FirstDiscoverers. (dim dyddiad) *Child Development Theories: Jerome Bruner*. Ar gael o: <https://www.firstdiscoverers.co.uk/jerome-bruner-child-development-theories/>. (Darllenwyd: 2 o Tachwedd 2022).

Flack, Z. and Horst, J. (2017) *Why Do Little Kids Ask to Hear the Same Story Over and Over?* Ar gael o: <https://kids.frontiersin.org/articles/10.3389/frym.2017.00030#:~:text=The%20more%20times%20kids%20hear,was%20helpful%20for%20word%20learning>. (Darllenwyd: 1 o Tachwedd 2022).

Gannon, S. (dim dyddiad) *One More Time: Approaches to Repetition in Children's Literature*. Ar gael o: <https://muse.jhu.edu/article/248501#:~:text=Repetition%20is%20one%20of%20the,t he%20simplest%20of%20verbal%20formulas>. (Darllenwyd: 4 o Tachwedd 2022).

Government. (2016) *The importance of storytelling*. Ar gael o: <https://www.gov.uk/government/speeches/the-importance-of-storytelling>. (Darllenwyd: 30 o Hydref 2022).

Hameray. (2020) *The Importance of Repetitive Text for Developing Young Readers*. Ar gael o: <https://www.hameraypublishing.com/blogs/all/the-importance-of-repetitive-text-for-developing-young-readers#:~:text=Children%20are%20quick%20to%20hear,accompanies%20learning%20how%20to%20read>. (Darllenwyd: 19 o Tachwedd 2022).

Hanker, J. (2011) *“Again, again!” Why repetition in reading helps children learn more’*, *Broadcast: News Items*. Ar gael o: <https://www.sussex.ac.uk/broadcast/read/7041>. (Darllenwyd: 3 o Tachwedd 2022).

I love English language. (dim dyddiad) [4.1 child language acquisition theory – chomsky, crystal, Aitchison & piaget](#). Ar gael o: <https://aggslanguage.wordpress.com/chomsky/#:~:text=Crystal%20believes%20that%20language%20acquisition,of%20utterances%20that%20people%20make.&text=He%20says%20that%20babies%20respond,to%20distinguish%20between%20different%20voices>. (Darllenwyd: 3 o Tachwedd 2022).

John, S. (dim dyddiad) *Storytelling: The Importance of Storytelling on Early Childhood Literacy and Language Development*. Ar gael o: <https://www.ecsdn.org/wp-content/uploads/2021/06/Sinead-John-Submission.pdf>. (Darllenwyd: 4 o Tachwedd 2022).

Kay, M. (2022) *In Praise of Story Bags*. Ar gael o: <https://www.teachearlyyears.com/learning-and-development/view/in-praise-of-story-bags>. (Darllenwyd: 22 o Tachwedd 2022).

Laura. (dim dyddiad) *The Benefits of Repetition in the Early Years & How to Help at Home*. Ar gael o: <https://www.inventorsandmakers.com/post/repetition-in-the-early-years>. (Darllenwyd: 2 o Tachwedd 2022).

LibraryPlus. (dim dyddiad) *Story sacks*. Ar gael o: <https://www.northamptonshire.gov.uk/councilservices/library-service/children-and-families/Pages/story-sacks.aspx#:~:text=It%20creates%20another%20dimension%20to,to%20create%20and%20think%20critically>. (Darllenwyd: 22 o Tachwedd 2022).

Lowry, L. (dim dyddiad) *The importance of Gestures*. Ar gael o: <http://www.hanen.org/helpful-info/articles/the-importance-of-gestures.aspx#:~:text=By%20encouraging%20gestures%2C%20you%20promote,language%20he%20can%20learn%20from>. (Darllenwyd: 1 o Tachwedd 2022).

Michael. (dim dyddiad) *The role of gestures in storytelling*. Ar gael o: <http://web.uvic.ca/~mroth/teaching/580-14Win/0224/Example2R.pdf>. (Darllenwyd: 3 o Tachwedd 2022).

National Literacy Trust. (2017) *Digital technology and the early years*. Ar gael o: <https://literacytrust.org.uk/resources/digital-technology-and-early-years/>. (Darllenwyd: 31 o Hydref 2022).

Nemours Reading BrightStart. (dim dyddiad) *Let's Do It Again . . . and Again! Why is Repetition Important to Learning?*
Ar gael o: <https://www.readingbrightstart.org/articles-for-parents/lets-repetition-important-learning/#:~:text=It%27s%20good%20because%20repetition%20provides,brain%20that%20help%20children%20learn>. (Darllenwyd: 22 o Tachwedd 2022).

Norman, A. (2015) *Rhyming with Froebel*. Ar gael o: <https://www.earlyyearseducator.co.uk/Features/article/rhyming-with-froebel>. (Darllenwyd: 5 o Tachwedd 2022).

Penn, J. (2012) *Rhyming Improves Reading, Spelling & Writing*. Ar gael o: <https://www.howtolearn.com/2012/01/rhyming-improves-reading-spelling-writing/#:~:text=Rhyming%20is%20important%20to%20reading,%2C%20ball%2C%20tall%20and%20mall>. (Darllenwyd: 3 o Tachwedd 2022).

Reading Rockets. (dim dyddiad) *Phonological and Phonemic Awareness*. Ar gael o: <https://www.readingrockets.org/helping/target/phonologicalphonemic>. (Darllenwyd: 2 o Tachwedd 2022).

Research.com. (2022) *Digital Storytelling: Benefits, Examples, Tools & Tips*. Ar gael o: <https://research.com/education/digital-storytelling/#:~:text=Digital%20storytelling%20persuades%20the%20brain,that%20they%27re%20passionate%20about>. (Darllenwyd: 5 o Tachwedd 2022).

Rhymes Are Readers. (dim dyddiad) *Why is this important to my child?* Ar gael o: <https://www.noblesvilleschools.org/site/handlers/filedownload.ashx?moduleinstanceid=4380&dataid=4576&FileName=2%20Rhymers%20are%20Readers-Why%20Important.pdf>. (Darllenwyd: 22 o Tachwedd 2022).

Ries, B. (dim dyddiad) *Gestures during storytelling help young children's developing brains*. Ar gael o: <https://eu.heraldtribune.com/story/news/education/grade-level-reading/2019/08/05/gestures-during-storytelling-help-young-childrens-developing-brains/4540068007/>. (Darllenwyd: 4 o Tachwedd 2022).

Scholastic parents' staff. (2022) *Time to Rhyme: Fun Ways to Set Your Child Up for Reading Success*. Ar gael o: <https://www.scholastic.com/parents/books-and-reading/reading-resources/developing-reading-skills/time-to-rhyme.html#:~:text=Rhyming%20books%20introduce%20the%20idea,similarities%20in%20how%20words%20sound>. (Darllenwyd: 2 o Tachwedd 2022).

'The Gruffalos Child' (2021) *Axel Scheffler: The Gruffalo's Child* by Julia Donaldson - Children's story/Audiobook/Read-aloud. Kids Book. YouTube. Ar gael o: <https://www.youtube.com/watch?v=5tM34biTCRg&t=122s>. (Cyrchwyd: 2 o Tachwedd 2022).

Think Fast Talk Smart. (2017) *How Repetition and detail can improve your story telling*. Ar gael o: <https://nofreakingspeaking.com/how-repetition-and-detail-can-improve-your-story-telling/#:~:text=First%2C%20repetition%20grabs%20your%20audience%27s,to%20something%20that%20is%20repeated>. (Darllenwyd: 20 o Tachwedd 2022).

Thompson, C. (2020) *How does storytelling in early childhood education help your child's development*. Ar gael o: <https://www.youngacademics.com.au/how-does-storytelling-in-early-childhood-education-help-your-childs-development/#:~:text=Encourages%20enthusiasm%20for%20learning%2C%20writing%20and%20reading&text=As%20they%20learn%20through%20the,school%20later%20on%20in%20life>. (Darllenwyd: 20 no Tachwedd 2022).

Treharne, M a Rosen, M a Oxenbury, H. (1998) *Rydyn ni'n Mynd I Hela Arth*. Man cyhoeddi: Uned Iaith Genedlaethol Cymru CBAC.

University of Texas. (2015) *Using Storytelling to Improve Literacy*. Ar gael o: <https://academicpartnerships.uta.edu/articles/education/using-storytelling-to-improve-literacy.aspx#:~:text=Storytelling%20helps%20children%20learn%20to,to%20create%20their%20own%20stories>. (Darllenwyd: 31 o Hydref 2022).